

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@lvm.fi

ASIA: HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS YLEISRADIOLAIN MUUTTAMISEKSI (LVM/1487/03/2016)

Liikenne- ja viestintäministeriössä ("Ministeriö") on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi ("HE") Yleisradiolain muuttamiseksi. Sanoma Media Finland Oy ("Sanoma") kiittää mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta ja esittää näkemyksensä seuraavaa:

TAUSTAA

Valtiollinen media ei ole itsetarkoitus eikä se voi olla muiden yhteiskunnan julkisten palveluiden yläpuolella. Julkinen palvelu on perusteltua silloin, kun se tukee talouden kasvua tai poistaa markkinoiden epätäydellisyydestä johtuvia haittoja. Yleisradion tehtävän tulee olla yhteiskunnallinen, ei kattava. Sen ei tule olla yksityisen median kanssa kilpaileva tai sitä syrjäyttävä. Niin julkiselle palvelulle kuin yksityiselle medialla on luotava elintilaa kaikilla jakeluteillä.

Yleisradion toiminnan painopisteen tulisi olla erityisyleisöjä palvelevissa ohjelmissa, joita ei ole mahdollista tuottaa yksityisellä rahoituksella. Mikäli julkisen palvelun ilmaistarjonta syrjäyttää markkinoilta mainosrahoitteisia tai maksullisia kaupallisia sisältötuotteita tai -palveluita, kapenee median monipuolisuus ja -arvoisuus maassamme. Tämä ei voi, eikä saa olla julkisen palvelun toiminnan päämäärä tai seuraus.

JULKISEN PALVELUN MÄÄRITELMÄ

Yleisradion julkisen palvelun tulee olla muuta mediatarjontaa täydentävää, ei sen kanssa kilpailevaa tai sitä syrjäyttävää.

Komission valtioneuvoston tiedonannon (2009/C257/01) mukaan on julkisen palvelun tehtävän määritelmä oltava mahdollisimman tarkkarajainen ja sen perusteella on saatava varmuus siitä, kuuluuko jokin tietty toiminto julkisen palvelun tehtävään, vai ei.

Yleisradion hallintoneuvosto antaa vuosittain toimintakertomuksen Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle. Valiokunta pyytää kertomuksesta myös asiantuntijalausuntoja. Näissä lausunnoissa Sanoma on toistuvasti esittänyt, että on

mahdotonta arvioida sitä, miten Yleisradio on selviytynyt sille annetusta julkisen palvelun tehtävään täyttämistä, sillä tehtävä on laissa määritelty kaiken kattavaksi. Pidämme tätä merkittävänä ongelmana.

Tehtäväkuvaus on ristiriidassa EU:n valtioneuvoston päätöksen kanssa, eikä tilannetta ole korjattu lakiluonnoksessa.

Luonnoksen mukaan Yleisradiolain 7 §:n ensimmäinen momentti kuuluisi seuraavasti:

7 §. Julkinen palvelu

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja *tulee voidaan* tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja *maakunnallisesti* alueellisesti.

- i. Pykälän mukaan palvelun on oltava "kattava". Sen tulee siis muusta kansalaisten saatavilla olevasta mediatarjonnasta riippumatta tarjota "kaikkea kaikille".
- ii. Mikäli silti olisi vielä jotain, joka ei mahtuisi määritelmään "kattavasta palvelusta" on sitä seuraavalla virkkeellä vielä laajennettu: "Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluita..."
- iii. Lisäksi pykälää on luonnoksessa esitetty muutettavaksi velvoittavaksi: "...tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa..."

Kotimaiset mediatoimijat, ja erityisesti sanomalehtijulkaisijat, ovat toistuvasti tuoneet esille erityisesti Yleisradion internet-toiminnan haitalliset markkinavaikutukset. Yle.fi ja sen mobiili-ilmentymät ovat käytännössä sähköisiä verkkosanomalehtiä ja ne uhkaavat ilmaisuudellaan syrjäyttää markkinoilta muut, erityisesti maksulliset, verkkosanomalehdet.

Pykäläluonnos suorastaan velvoittaa tähän ja on siten vaikutuksiltaan kohtuuton.

Sanoman näkemyksen mukaan luonnoksen 7 § ei täytä komission tiedonannon edellyttämää tarkkarajaisuutta, eikä siinä ole huomioitu Yleisradion toiminnan haitallisten markkinavaikutusten estämistä.

Ministeriön tulee jatkovalmistelussaan huolehtia siitä, että Yleisradion tehtävä on komission tiedonannon mukainen ja tarkkarajainen.

Sanoma esittää, että yleisradiolain 7 § muutetaan seuraavasti:

7 §. Julkinen palvelu

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Julkisen yleisradiopalvelun tehtävän hoitaminen ei saa vääristää kilpailua yleisen edun vastaisesti.

Julkisen palvelun toiminnan tulee erityisesti:

Perustelutekstiin:

Julkisessa yleisradiopalvelussa tulee tavoitella erottuvuutta muusta kansalaisten saatavilla olevasta sisältötarjonnasta. Audiovisuaalisten sisältöpalvelujen ja radio-ohjelmistojen tulee olla viestinnän moniarvoisuutta edistäviä, korkealaatuisia ja journalistisesti riippumattomia.

YLEISRADION VALVONTA

Yleisradion valvonta tulee olla Yleisradion johdosta riippumatonta.

Luonnoksessa esitetään, että annetaan hallintoneuvoston tehtäväksi päättää yhtiön strategiasta. Yleisradion hallintoneuvosto on osakeyhtiölain mukaan Yleisradion toimielin, jonka tulee edistää yhtiön etua. Hallintoneuvosto ei siten voi olla Yleisradiosta riippumaton valvontaelin.

Sanoman näkemyksen mukaan Yleisradion valvonta tulee määrätä yhtiöstä riippumattomalle taholle, kuten esimerkiksi Viestintävirastolle ja valvontaelimeen tulee kuulua pysyviä jäseniä, joilla on sekä kilpailuoikeudellista osaamista että mediamarkkinatuntemusta.

Helsingissä 20. joulukuuta 2016

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Johtaja, yhteiskuntasuhteet